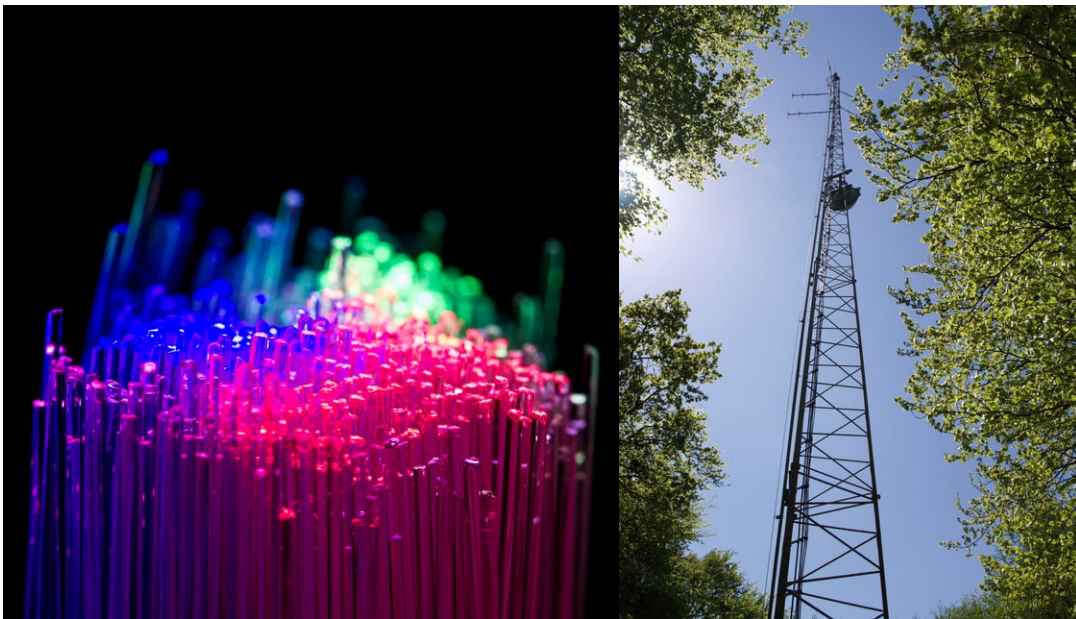

Bilaga 1

Handlingsplan till Bredbandsstrategi 2016 Tranemo kommun

Bredband där du
bor, verkar och vistas

Hur vi når bredbandsmålen 2020?

Innehåll

1	Handlingsplan för att nå målen	2
2	Fiberutbyggnad genom fiberföreningar	3
2.1	Stödja fiberföreningsarbete på landsbygden.....	3
2.2	Stödja bildandet av ”fiberföreningarnas förening”.....	3
3	Efterfrågeskapande aktiviteter.....	5
4	Utbyggnad av teknikneutrala och öppna fiberanslutningspunkter.....	6
4.1	Fiberansluta koppar- och radiolänkanslutna telestationsområden.....	6
4.2	Nya fiberanslutningspunkter.....	6
5	Kommunernas arbete med att underlätta för marknadens aktörer	7
6	Välfärdsbredband	9
7	Robusthet och redundans	10
8	Behov av mer statligt stöd fram till 2020.....	11
9	Införande av Wifi Hotspots	12
10	Mobilt bredband längs kollektivtrafikstråk	13
11	Yttäckande mobilt bredband i hela länet.....	14

Handlingsplan för att nå målen

Denna handlingsplan är en del av Bredbandsstrategi 2016 för Tranemo kommun och beskriver de åtgärder som föreslås för att nå de mål som har beskrivits i strategins huvuddokument. Varje åtgärds punkt avslutas med ett förslag till vem som har ansvaret för genomförandet nationellt, regionalt och lokalt.

1 Fiberutbyggnad genom fiberföreningar

1.1 Stödja fiberföreningsarbete på landsbygden

Hushåll går samman i fiberföreningar för att bygga en lokal fiberstruktur själva. Fiberföreningar drivs med stort engagemang och finansieras huvudsakligen med egna insatser från de anslutna hushållen, av marknadens aktörer samt via stöd från Landsbygdsprogrammet.

I Västra Götalands län finns cirka 350 fiberföreningar i början av 2016, fördelade på de flesta kommunerna. Dock är inte alltid kommun- eller länsgränser naturliga avgränsningar för fiberföreningarna utan de kan med fördel agera över sådana gränser där det är lämpligt. Via föreningarna är nästan 30 000 hushåll anslutna med fiber på landsbygden. Ytterligare 180 föreningar fanns i kö för bredbandsstöd inom Landsbygdsprogrammet i början av 2016.

I Tranemo kommun finns flera fiberföreningar. De flesta beräknar att vara helt färdigbyggda och driftsatta under 2017.

Vid uppstarten av en fiberförening är det mycket som är ovant och komplicerat för föreningens medlemmar och styrelse. Ett bra sätt att komma igång är att söka tillgänglig information från Jordbruksverket (www.jordbruksverket.se/bredband), Bredbandsforum (www.bredbandsforum.se), Länsstyrelsen (www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/bredband) och Västra Götalandsregionen (www.vgregion.se/bredband). Föreningarna kan även få inspiration och hjälp av andra föreningar som har kommit längre i sin process. Västra Götalands län medverkar redan idag genom informations- och utbildningsmöten till ett sådant informationsutbyte. Alla inblandade måste dock vara medvetna om att förutsättningar och regelverk kan förändras över tid och att det inte är lämpligt att för mycket kopiera vad andra har gjort, särskilt gäller detta utformning av upphandlingar. Varje förening är unik och har sina egna förutsättningar.

Ett problem som kan uppstå är att enskilda hushåll som ligger avsides eller i utkanten av en tätort kan hamna utanför både marknadens intresse och fiberföreningarnas områden. I dessa fall är det önskvärt att kommunerna går in och ”medlar” mellan olika aktörer och intressen så att så få som möjligt hamnar i kläm.

Kommunstyrelsen har den 14/3 2006 beslutat (KS/2015:767) att Allmänna utskottet får rätt att besluta om kommunal borgen till fiberföreningar upp till ett belopp på totalt 10 Mkr.

Lokalt ansvar: Kommunens bredbandssamordnare bör se till att fiberföreningarna vid sin planering tar ansvar för att inget hushåll hamnar emellan och på så sätt blir utan möjlighet till fiberuppkoppling. Skulle så vara fallet bör kommunen försöka hitta en lösning så att alla hushåll får en möjlighet att ansluta sig till något nät.

1.2 Stödja bildandet av ”fiberföreningarnas förening”

Fiberföreningarna i en del kommuner tar initiativ till och bildar ”fiberföreningarnas förening”, en form av paraplyförening som kan tillvarata de enskilda föreningarnas intressen på ett kommunalt eller till och med delregionalt plan. Sådana paraplyföreningar har redan bildats i bland annat Falköping, Gullspång, Munkedal och Svenljunga kommuner.

Tranemo kommun bör stimulera till skapandet av en paraplyförening för kommunens fiberföreningar. Det är även i detta fall inte givet att kommun- eller länsgränserna är lämpliga som avgränsare av paraplyföreningens verksamhetsområde.

Det regionala bredbandsbolaget Netwest och andra kommersiella operatörer kan bistå och marknadsföra paraplyföreningarnas nät mot övrig marknad allteftersom fiberföreningarna har

drift, underhåll och avtalsstrukturer på plats för att möta marknadens krav gällande tillgänglighet på kommersiella fibernät.

Nationellt ansvar: Fortsätta utveckla nationella webbsidor för stöd till både fiberföreningar och kommuner. www.bredbandivarldsklass.se är en bra hemsida som fortsätter utvecklas. Bildandet av ett nationellt byanätsforum och tillsättandet av regionala bredbandskoordinatorer är ett bra sätt att stödja fiberföreningarna i deras arbete.

Regionalt ansvar: Länsstyrelsen ansvarar för Landsbygdsprogrammets hantering i Västra Götalands län. Länsstyrelsen, Regionen, Länsstyrelsen och kommunalförbunden behöver fortsätta att stödja och informera fiberföreningarna i deras arbete med deras ansökningar. Nu måste också arbetet utökas mot att bilda fler s k paraplyföreningar.

Lokalt ansvar: Den kommunala bredbandsstrategin tar upp och förklarar begreppet paraplyförening. Kommunens bredbandssamordnare kan fungera som bollplank och kontaktperson inte bara för fiberföreningar, utan även för paraplyföreningar.

2 Främja efterfrågeskapande aktiviteter

Kommunen bör genomföra efterfrågeskapande inspirations- och informationsmöten i villaområden i förorter och mindre tätorter. Detta kan ske i samråd med den regionala UBit-gruppen och marknadsaktörer för att ge objektiv information om nyttan och de besparingar som kan bli följden av anslutning till kraftfullt bredband. Det man kan göra är att:

- Arrangera möten även i tätorter för informationsspridning
- Stödja enskilda hushåll som vill samla ihop efterfrågan av intresserade hushåll i sina områden/kvarter.
- Gemensamt fråga en kommersiell aktör om möjligheten att få ett erbjudande om kraftfullt bredband.

Det finns webbaserade verktyg där man kan visualisera efterfrågan i olika bostadsområden för att öka viljan hos hushållen att ansluta sig till befintliga och planerade utbyggnader och att beställa bredbandstjänster.

På Bredbandsforums hemsida finns objektiv information om accesstekniker och om lämpliga avtalsvillkor för hushåll (<http://www.bredbandsforum.se/Om-Bredbandsforum/Vara-arbetsgrupper/villagruppen/Bredband-till-villa/>).

Nationellt ansvar: Utifrån rapporten ”Bredband för Sverige in i framtiden” utveckla hur detta skulle kunna stödjas på nationell nivå.

Regionalt ansvar: UBit-gruppen bör få fortsatt förtroende att samordna genomförandet av inspirations- och informationsmöten för ökad bredbandsutbyggnad både i landsbygd och inom tätorter.

Lokalt ansvar: Kommunen bör aktivt medverka vid genomförandet av inspirations- och informationsmöten för ökad bredbandsutbyggnad även inom tätorter.

3 Utbyggnad av teknikneutrala och öppna fiberanslutningspunkter

3.1 Fiberansluta koppar- och radiolänkanslutna telestationsområden

I början av 2016 fanns nästan 180 definierade bostadsområden kategori 1 och 2 som ej har fibertillgång. Bostadsområdena definieras enligt följande:

1. Områden som endas nås av kopparkabel
2. Områden som nås via radiolänk
3. Områden med mer än 2 km fågelvägen från fiberansluten telestation.

De flesta av dessa brister är nu på väg att byggas bort. Tre har tidigare identifierats i Tranemo kommun, men har byggts bort.

3.2 Nya fiberanslutningspunkter

Förutom de telestationsområden som saknar fiberanslutning idag eller har radiolänkanslutning med begränsad kapacitet, bör ytterligare anslutningspunkter skapas i länet. I betänkandet ”Bredband 2013”¹ skissades på att en fiberpunkt ska finnas inom två kilometers avstånd från en abonnent. Detta för att ge förutsättningar för att åstadkomma den kapacitet som kommer att behövas. Hänsyn bör tas till översiktplanering av nya områden, avstånd till befintliga telestationer, var befolkning och arbetsställen finns, var brister i mobiltäckningen finns, inte minst längs kollektivtrafikstråk, var befintlig fiberkapacitet finns och var möjligheter till samförläggning bör tillvaratas. Samråd med marknadens parter bör också ske för att få till så optimala placeringar som möjligt.

Utbyggnad av nya fiberanslutningspunkter anses även av EU vara lämpliga offentliga satsningar enligt deras senaste European broadband guidelines².

EU-kommissionen har godkänt en förlängning av Västra Götalandsregionens bredbandsstöd till och med år 2020. Förutsättningarna för detta är att regelverket är detsamma som tidigare. Godkännandet gäller också den kommunala insatsen.

Regionalt ansvar: Västra Götalandsregionens och kommunernas stöd har gjort att 116 av bostadsområdena får nya fiberanslutningspunkter. Att denna ambitiösa satsning kan fortsätta är angeläget för att nå de områden som är bredbandsmässigt mest eftersatta på landsbygden.

Lokalt ansvar: Den uppdaterade kommunala bredbandsstrategin beskriver kommunens roll i bredbandsarbetet. Om något nytt bostadsområde inom kategori 3 kan definieras i Tranemo kommun, kan nytt stöd sökas för att anlägga en ny fiberanslutningspunkt. Kommunen upphandlar då den nya fiberanslutningspunkten och får stöd genom delfinansiering av VGRs bredbandsstöd.

¹ SOU 2008:40, Bredband till hela landet. ”Bredband 2013”

² European Broadband guidelines, 2013/C 25/01, avsnitt 81

4 Kommunens arbete med att underlätta för marknadens aktörer

Kommunerna har en viktig roll i bredbandsarbetet. Utifrån tidigare nämnd påverkan och deltagande i bredbandsutbyggnaden kan man se att några funktioner som idag redan finns på vissa håll, positivt skulle påverka bredbandsarbetet för marknadens alla parter;

1. En uppdaterad bredbandstrategi som tar hänsyn till Plan- och Bygglagens önskemål om att se elektronisk kommunikation som en tjänst av allmänt intresse precis som el, fjärrvärme, vatten och avlopp.
Detta är nu gjort i Tranemo kommun.
2. Kommunal bredbandssamordnare för att underlätta mellan kommunens olika instanser som påverkas av ett bredbandsprojekt.
En bredbandssamordnare tillsätts 2016 i Tranemo kommun.
3. Grävsamordningsgrupp som bjuder in alla grävande parter på marknaden för att skapa en dialog som kan underlätta och öka samgrävningen mellan dessa parter och därmed också minska antalet grävtillfällen.
Kommunens ambition är att ha regelbundna möten mellan marknadens aktörer.
4. Översyn över kommunens regelverk, rutiner och kostnader för ledningsrätt, byggnadslov, grävtillstånd, återställning mm. Denna punkt kan ha avgörande betydelse för de kommersiella aktörernas intresse och ger möjligheter att utöka det kommersiella intresset längre ut i villaområden i våra tätorter. Men den kan samtidigt vara en uppoffring för kommunen genom att eventuellt skapa kostnader och kräva resurser av kommunen internt på kort eller lång sikt.
Kommunen har nyligen antagit det uppdaterade dokumentet: "Regler och anvisningar för schaktning, återfyllnads- och återställningsarbeten i allmän platsmark."

Ett antal kommuner har tack vare de lokala strategiernas effekter fått operatörer att aktivt påbörja fiberbyggande i tätorter med strikt kommersiella förutsättningar. Där är medborgarna nu också beredda att i betydligt större omfattning betala de summor som man gör ute i landsbygden, d v s ca 20 000 kr/hushåll för att få en fiberaccess som kan ge triple-play tjänster till låga kostnader. Detta är rätt väg framåt för att nå de svenska bredbandsmålen för 2020 och de europeiska digitala agenda-målen.

Samarbetet mellan kommunerna, Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i länet är viktigt och värdefullt i detta sammanhang. Arbetsgruppen UBits prognoser och kalkyler utifrån statistik från PTS, regeringens Bredbandsforum samt egna siffror säger att målen är rimliga och möjliga att nå om kommunerna är bra på att underlätta för marknaden under de närmaste åren. Exakt var gränsen går mellan var marknadens insatser tar slut och det offentliga åtgärder bör ta vid är svårbedömd och kan variera, särskilt i en kommun som Tranemo där stadsnätet drivs av kommunen.

I Tranemo kommun finns en lokal kommersiell aktör och stadsnätet bedrivs inom en kommunal förvaltning. Samarbetet beskrivs av båda parter som gott och man hyr förbindelser av varandra. Det är viktigt för den fortsatta utvecklingen att detta positiva samarbetsklimat fortsätter.

Regionalt ansvar: Arbetsgruppen UBit samlar kompetens från olika områden för att stödja kommunerna i deras arbete med att utveckla bredbandsmarknaden regionalt och lokalt.

Lokalt ansvar: Uppdaterade kommunala bredbandsstrategier är ett bra sätt för kommunerna att beskriva och kommunicera sin roll i bredbandsarbetet. Utpekade personer agerar som

bredbandssamordnare. Kommunen bör arbeta med att undanröja eventuella administrativa och tekniska hinder för marknadens arbete med bredbandsutbyggnaden.

5 Införa välfärdsbredband

Ett av de områden där bredbandsutvecklingen och en ökad användning av bredbandsbaserade tjänster inom den offentliga sektorn kommer att ha störst inverkan är vård och omsorg.

Det finns mer och mer allmänt tillgänglig information om sjukdoms- och hälsofrågor på nätet, liksom en mängd appar för mobiltelefoner som den enskilde själv kan ladda ner och använda. Det är dock viktigt att påpeka att när detta blir ett offentligt erbjudande till invånarna så är det vårdnadsgivarna, dvs Regionen/landstinget, kommunen eller ett privat vårdbolag, som måste fatta beslut om vad det är som ska erbjudas och på vilka villkor.

Det är önskvärt att välfärdsbredband ses som generella kommunikationsmöjligheter över Internet som inte är kopplade till en viss operatör. Ovanpå denna infrastruktur kan enskilda tjänsteleverantörer marknadsföra sina specifika tjänster. Det bör noteras att IT-infrastrukturens krav på robusthet och redundans (se punkten nedan) bör vara större i ett nät som levererar välfärdstjänster, särskilt vad gäller redundans och batteribackuper. Västra Götalands län har överlämnat till Bredbandsforum att driva frågan om att definiera en standardiserad kommersiell tjänst för välfärdsbredband på den svenska marknaden.

Nationellt ansvar: Flera initiativ och utredningar pågår på nationell nivå inom e-hälsa som kan underlätta och förtydliga ovanstående genomförande. Bredbandsforum pratar med de kommersiella leverantörerna om möjligheterna att ta fram en standardiserad tjänst.

Regionalt ansvar: Regionen kan som vårdgivare effektivisera, höja kvaliteten och ge bättre service genom att ta tillvara gjorda erfarenheter och nyttja den senaste tekniken inom området.

Lokalt ansvar: Kommunen kan som vårdgivare effektivisera, höja kvaliteten och ge bättre service genom att ta tillvara gjorda erfarenheter och nyttja den senaste tekniken inom området. Inställningen bör vara att välfärdsbredband är en förutsättning för att klara av det ökade behov av välfärdstjänster som uppstår i takt med att befolkningen blir allt äldre samtidigt som det är svårt att hitta tillräckligt med kompetent omsorgspersonal.

6 Förbättra robusthet och redundans

Fiberföreningar bör uppmuntras att knyta ihop sig med sina angränsande nät för att minska risken för avbrott vid kabelavgrävningar. I detta sammanhang är det viktigt att inte låta kommun- eller länsgränserna utgöra hinder för sådana sammankopplingar. Även inom fiberföreningsprojekten bör man inte ta några större hänsyn till sådana gränser, utan ansluta hushåll och företag på det geografiskt och nätmässigt mest effektiva sättet.

Ledningskollen (www.ledningskollen.se) är ett verktyg som gör det enkelt för vem som helst som ska gräva i marken att undvika att gräva av andras ledningar. Att registrera alla anlagda nät i Ledningskollen och att alltid göra en kontroll i systemet vid egen grävning, är ett sätt att indirekt öka nätens robusthet eftersom det väsentligt minskar risken för grävskador.

PTS senaste risk- och sårbarhetsanalys³ för sektorn elektronisk kommunikation beskriver att ”sektorns förmåga att motstå och hantera olika typer av händelser i huvudsak är god. PTS ser dock behov av flera åtgärder för att ytterligare stärka sektorns robusthet och säkerhet”. Detta beskrivs ytterligare i Bilaga 3, avsnitt 7.

Det är viktigt att återkommande se över robusthet och redundans, i både fasta och trådlösa nät. Behoven utvecklas kontinuerligt liksom den teknik som ska tillgodose dem. Det är viktigt att säkerställa att det finns ett fungerande trådlöst nät i hela länet i händelse av olyckor och andra extraordinära händelser.

Robusthet och redundans ur ett annat perspektiv är att de som gräver ner fasta bredbandsledningar bör göra detta i enlighet med branschens rekommendationer. Detta krav ställs redan idag vid anläggning av bredband med stöd från stat och kommun. Bland annat finns sådana rekommendationer både från Svenska Stadsnätsföreningen, SSNf, och från Skanova.

Nationellt ansvar: PTS bör fortsätta att stödja utbyggnad av fibersträckor som ger större robusthet och redundans.

Regionalt ansvar: Länet bör genomföra en robusthetsstudie i samband med kontrollstationsarbetet år 2017 och utifrån resultatet av denna diskutera om det kan vara lämpligt att se över robusthet eller redundans inom länet. PTS nätsäkerhetsavdelning bör delta i frågeställningarna.

Lokalt ansvar: Kommunen bör vara flexibel och i sitt samordningsarbete med föreningarna försöka se till att dessa kan organisera sig på det sätt som ger störst nytta för invånare och företag oberoende av kommungränser. Fiberföreningarna knyter redan idag upp sig mot grannkommunerna med sina nät och denna utveckling måste fortsätta.

³ Risk och sårbarhetsanalys för sektorn elektronisk kommunikation, PTS-ER-2014:28

7 Verka för ytterligare statligt stöd fram till 2020

På grund av det framgångsrika arbetet med fiberföreningar i Västra Götalands län har det skapats en betydande efterfrågan på höghastighetsbredband via fiberanslutning till många hushåll. Kopplat till detta finns också stora behov av offentligt stöd i kommersiellt svåra områden. Därför ser länet att det planerade stödet via Landsbygdsprogrammet för Västra Götalands län troligen kommer att ta slut under år 2016. Att ytterligare statligt stöd i linje med det befintliga Landsbygdsprogrammets nivå kan erbjudas till länets bredbandsintresserade och engagerade hushåll inom stödberättigade områden för tiden 2016-2020 bedömer vi därför vara en förutsättning för att nå målen i denna regionala bredbandstrategi.

Nationellt ansvar: Regeringen bör via Jordbruksverket noga följa åtgången av de anslagna medlen till bredbandsutbyggnad inom Landsbygdsprogrammet. Medel bör omfördelas eller ytterligare medel tillskjutas om något län riskerar att bli utan stöd på grund av en livaktig och framgångsrik utbyggnadsverksamhet. Regeringen bör också säkerställa att enhetliga och tydliga riktlinjer får bestå under hela Landsbygdsprogrammets löptid.

Regionalt ansvar: Länet bör synliggöra behovet av mera statliga pengar för bredbandsutbyggnad. Om sådana medel tillförs ska länet verka för att sådana medel tillgängliggörs.

Lokalt ansvar: Kommunen ska bistå länet i att sammanställa de behov och den efterfrågan som finns lokalt.

8 Införande av Wifi Hotspots

Fler och fler kommuner tittar på möjligheterna att starta bredbandsöar i tätorter för att ge besökare och invånare bättre och billigare bredband än vad deras mobilabonnemang kan åstadkomma. Detta är också ett sätt att avlasta mobilnäten, speciellt vid större evenemang. Utvecklingen har redan påbörjats och den bör fortsätta i harmoni med marknadens befintliga utbud. SKL har tagit fram riktlinjer för hur kommuner kan utforma wifi-punkter utan att på otillbörligt sätt konkurrera med marknadens aktörer⁴.

Nationellt ansvar: Regeringen har ett ansvar att se till att det finns ett tydligt regelverk för offentligt stöd till Wifi Hotspots. Det måste finnas möjligheter att främja den typen av initiativ utan att påverka konkurrensituationen negativt för marknadens aktörer.

Regionalt ansvar: Lyfta fram och sprida information om hur man inför publika Wifi Hotspots på ett korrekt sätt.

Lokalt ansvar: Kommunen kan förbättra bredbandsmöjligheterna för boende och besökare genom att upprätta gratis Wifi Hotspots på strategiska platser enligt SKL:s riktlinjer och enligt gällande lagstiftning. Detta finns redan med i Tranemo kommuns dokument ”Kommunens engagemang vid utbyggnad av fiberinfrastruktur”.

⁴ http://skl.se/download/18.9f425ef147b396d467bd845/1408972669714/Erbjuda_tradlost_internet_gratis_PM.pdf

9 Mobilt bredband längs kollektivtrafikstråk

Ett politiskt mål på regional nivå är att öka intresset för och nyttjandet av kollektivtrafik. Det är viktigt för ökad hållbar utveckling i länet. Ett av sätten att uppnå detta är att ge resenärerna bättre möjligheter än idag att utnyttja digitaliseringens möjligheter både för privat och för professionellt bruk under resorna. En utredning om hur mobiltäckningen längs vägar och järnvägar kan förbättras skulle behöva göras under 2016 då fler leverantörer byggt sina mobila 4G-nät färdigt.

Nationellt ansvar: Vidmakthålla att täckningskartor från mobilleverantörerna är korrekta och uppdaterade.

Regionalt ansvar: Utbyggnad och utveckling av bättre bredbandsmöjligheter vid hållplatser och i fordon tillhörande kollektivtrafiken är ett viktigt regionalt ansvar.

Lokalt ansvar: Bistå länet och informera om var efterfrågan och områden med dålig täckning finns. Utforma hållplatser så att uppkoppling underlättas.

10 Yttäckande mobilt bredband i hela länet

Förbättrad mobil bredbandstäckning över hela länets yta skulle skapa goda förutsättningar för mobilitet för både medborgare, näringsliv och besökare. I början av 2015 lanserades nya täckningskartor med betydligt bättre överensstämmelse med den verkliga täckningen som ett resultat av ett arbete som PTS bedrivit på den tidigare IT-ministerns uppdrag.

Länet bör genomföra en utredning om kvarvarande bristområden täcknings- och kapacitetsmässigt under år 2016. Utifrån resultatet av denna kan en dialog föras med mobiloperatörerna för en bättre planering av det kommande frekvensområdet 700 MHz som görs tillgängligt 2017. Detta frekvensområde har bättre yttäckningsegenskaper än de nuvarande frekvensbanden för 4G på 800 och 900 MHz som är aktuella utanför tätorterna. 700-bandet tillför nästan 50 % mer spektrum på frekvenser under 1000 MHz.

Det är också viktigt att säkerställa att det finns ett fungerande trådlöst nät i hela länet i händelse av olyckor och andra extraordinära händelser.

Nationellt ansvar: Vidmakthålla att täckningskartor från mobilleverantörerna är korrekta och uppdaterade.

Regionalt ansvar: Kartläggning av täckning för yttäckande bredband kan göras tillsammans med kommunerna.

Lokalt ansvar: Förbättring av förutsättningarna för mobilt bredband inom kommunerna kan förbättra mobiloperatörernas möjligheter att nå ut på ställen med sämre kundunderlag.